

Sygn. akt V U 789/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 listopada 2018 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący SSO Marzena Głuchowska

Protokolant st. sekr. sądowy Barbara Wypych

po rozpoznaniu w dniu 13 listopada 2018 r. w Kaliszu

odwołania J. J.

od decyzji Nr (...) Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 30 sierpnia 2018 r. znak (...) - (...)

w sprawie J. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o ustalenie ubezpieczenia

1. Zmienia zaskarżoną decyzję Nr (...) Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 30 sierpnia 2018 r. znak (...) - (...) i ustala, iż odwołujący J. J. podlega ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę zawartej z firmą (...) Sp. z o.o. w Ż. w okresie od dnia 01.05.2017 r. do dnia 30.11.2017 r.,

2. Zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. na rzecz J. J. kwotę 180,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w sprawie.

UZASADNIENIE

Decyzją nr (...) z dnia 30.08.2018 r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. stwierdził, iż J. J. nie podlega od dnia 01.05.2017 r. do dnia 30.11.2017 r. ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu, z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę zawartej z firmą (...) Sp. z o.o. w Ż. wobec stwierdzenia, iż umowa o pracę została zawarta w celu uzyskania uprawnień do korzystania ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i służyła obejściu obowiązujących przepisów prawa.

Od powyższej decyzji odwołanie złożył J. J. wnosząc o jej zmianę i ustalenie, iż podlega ubezpieczeniu pracowniczemu od dnia 01.05.2017 r. do dnia 30.11.2017 r. jako pracownik firmy (...) Sp. z o.o. w Ż..

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd I instancji poczynił następujące ustalenia faktyczne.

J. J. liczy 60 lat. Posiada wykształcenie zawodowe. Wykazuje ponad 40-letni staż pracy na stanowiskach kierowcy, mechanika maszyn, handlowca. Do 2017 r. odwołujący był osobą prowadzącą działalność gospodarczą, którą zakończył z przyczyn ekonomicznych.

(dowód: zeznania odwołującego J. J.)

Firma (...) stanowi spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. Wspólnikami są I. K. i W. K.. Członkami zarządu są I. K., W. K. i M. R.. Spółka zajmuje się produkcją spirytusu, hodowlą roślin i zwierząt. Spółka zatrudnia 6 osób. Wszyscy członkowie zarządu są osobami pracującymi w spółce. Oddział firmy – gorzelnia mieści się w R.. Roczne obroty firmy wynoszą około 800000 zł. Firma wykazuje zysk rzędu 30000 zł. Z działalności gorzelni wynika strata.

(dowód: zeznania M. R., dokumenty dotyczące bilansu firmy)

W dniu 01.05.2017 r. J. J. i firma Przedsiębiorstwo Rolne (...) Sp. z o.o. w Ż. sporządzili umowę o pracę na czas nieokreślony od dnia 01.05.2017 r. na stanowisko pracownika gorzelni w pełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzeniem 2000,00 zł miesięcznie brutto. Sporządzone zostały: podanie o pracę, kwestionariusz osobowy, miesięczna karta zarobków, informacja o warunkach zatrudnienia, karta szkolenia wstępnego bhp. J. J. przedstawił zaświadczenie lekarskie o zdolności do pracy z dnia 02.05.2017 r. J. J. został zgłoszony do ubezpieczenia społecznego w dniu 04.05.2017 r. Przedstawione zostały dowody wypłaty wynagrodzenia za okres od maja do listopada 2017 r.

Praca odwołującego polegała na dostarczaniu zboża do produkcji spirytusu, wykonywaniu prac gospodarczych, objeżdżaniu pól jako kierowca z prezesem, pracach zaopatrzeniowych. Jednocześnie odwołujący uczył się obsługi aparatury destylacyjnej. Praca wykonywana miała być 5 dni w tygodniu w wymiarze 40 godzin.

(dowód: zaświadczenie lekarskie, umowa o pracę, dokumenty osobowe odwołującego)

Odwołujący poszukiwał pracy. Trafiał do firmy (...) i po rozmowie z prezesem został zatrudniony. Prezes firmy został zawiadomiony, iż w lipcu 2017 r. odchodzi z pracy pracownik gorzelni, stąd potrzeba zatrudnienia pracownika.

Pismem z dnia 02.11.2017 r. odwołującemu J. J. wypowiedziano umowę o pracę z upływem jednomiesięcznego okresu wypowiedzenia ze skutkiem na dzień 30.11.2017 r. Jako przyczynę wypowiedzenia wskazano likwidację stanowiska pracy z przyczyn ekonomicznych zakładu pracy. Odwołującemu wystawiono świadectwo pracy z dnia 30.11.2017 r. na okres od dnia 01.05.2017 r. do dnia 30.11.2017 r. Gorzelnia, w której pracował odwołujący jest dzierżawiona przez firmę (...). Umowa dzierżawy trwa do 2020 r., stąd firma prowadzi w niej działalność korzystając z własnych pól i wykorzystując jako paszę produkty uboczne, mimo uzyskiwania negatywnego wyniku ekonomicznego. Opłacalność produkcji obniża się stopniowo. W 2017 r. ograniczono produkcję do 1000 litrów dziennie. W samej gorzelni pracuje kierownik, palacz i aparatowy. Osoba zatrudniona jako aparatowy w lipcu 2017 r. odeszła z pracy, obowiązki aparatowego przejął kierownik gorzelni, a odwołujący wykonywał wszystkie inne prace, przyuczając się jednocześnie do funkcji aparatowego. Przez jeden miesiąc odwołujący był niezdolny do pracy z powodu urazu nogi. Rozwiązanie stosunku pracy z odwołującym nastąpiło z przyczyn ekonomicznych. Funkcje aparatowego wykonuje obecnie kierownik gorzelni.

(dowód: pismo o wypowiedzeniu umowy o pracę, świadectwo pracy, zeznania W. K., M. R., zeznania odwołującego)

Odwołujący ubiega się o świadczenie przedemerytalne.

Sąd zważył co następuje:

Zgodnie z art. 6 i 11 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1778) obowiązkowemu ubezpieczeniu chorobowemu podlegają pracownicy.

W myśl art. 8 ust. 1 cyt. ustawy za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy.

Zgodnie z art. 22 kodeksu pracy, aby można mówić o stosunku pracy określona osoba musi zobowiązać się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca w zamian za pracę zobowiązuje się świadczyć na rzecz pracownika wynagrodzenie. Wskazane wyżej ustalenia faktyczne pozwoliły na przyjęcie, że odwołujący pozostawała u zainteresowanego w stosunku pracy w okresie od 21.08.2014 r.

ZUS ma prawo ocenić sporządzoną umowę o pracę i uznać ją za pozorną lub niezgodną z prawem w całości lub w części, co ma skutki dla ubezpieczonego w zakresie istnienia podstawy ubezpieczenia (por. wyrok Sądu Najwyższego sygn. akt III UK 200/04, opublikowany w Rzeczpospolitej 2005 r., Nr 50, str. C-1). Podzielając ten pogląd dodać należy, iż rzeczą przedsiębiorcy jest zatrudnianie pracowników dla realizacji celów gospodarczych z tą działalnością związanych, lecz okoliczności te nie są obojętne dla organu rentowego, gdy ciężar utrzymania ubezpieczonego przerzucany jest na fundusze publiczne. Podobnie wypowiedział się Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25.01.2005 r. II UKN 141/04 (OSNC 2005 Nr.15 /235).

W wyroku z dnia 09.08.2005 r. w sprawie III UK 89/05 Sąd Najwyższy stwierdził, iż ustalenie w umowie o pracę rażąco wysokiego wynagrodzenia za pracę, może być w konkretnych okolicznościach uznane za nieważne jako dokonane z naruszeniem zasad współzycia społecznego, polegającym na świadomym osiągnięciu nieuzasadnionych korzyści z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych uczestników tego systemu (art. 58 p 3 kc w związku z art. 300 KP).

W prawie pracy obowiązuje zasada swobodnego kształtowania umów, lecz wolność ta realizuje się tylko w takim zakresie w jakim przewiduje to obowiązujące prawo. Autonomia stron umowy w kształtowaniu jej postanowień podlega ochronie jedynie w ramach wartości uznawanych i realizowanych przez system prawa, a strony obowiązuje nie tylko respektowanie własnego interesu jednostkowego lecz także wzgląd na interes publiczny. Najpełniej wyraża to art. 353¹ KC, który ma odpowiednie zastosowanie w stosunku pracy. Odpowiednie zaś stosowanie art. 58 KC pozwala na uściślenie, że postanowienia umowy sprzeczne z ustawą albo mające na celu jej obejście są nieważne, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, a sprzeczne z zasadami współzycia społecznego – nieważne bezwzględnie. Umowa o pracę wywołuje skutki także pośrednie, w tym kwestii wysokości składki. W konsekwencji prowadzi do uzyskania odpowiednich świadczeń. Są to skutki doniosłe zarówno dla ubezpieczonego jak i dla interesu publicznego. Należy zatem uznać, że ocena postanowień umownych może i powinna być dokonana z punktu widzenia ubezpieczeń społecznych.

W niniejszej sprawie stwierdzić należy iż strony zawarły umowę o pracę i umowa ta była realizowana. Odwołujący J. J. wykonywał obowiązki pracownicze. Mając 60 lat i staż pracy ponad 40 –letni odwołujący poszukiwał pracy i przyjął taką pracę, jaką udało mu się uzyskać. Za pracę odwołującemu J. J. wypłacono wynagrodzenie. Firma (...) miała potrzebę i możliwość zatrudnienia pracownika, a odwołujący J. J. miał możliwość wykonywania pracy i pracę faktycznie wykonywał. Z uwagi na to przyjąć należało, iż odwołujący J. J. jako pracownik firmy (...), posiada tytułu ubezpieczenia społecznego pracowniczego od dnia 01.05.2017 r. do dnia 30.11.2017 r.

Z uwagi na powyższe zaskarżona decyzja podlegała zmianie w myśl art. 477¹⁴ § 2 kpc. O kosztach orzeczono w myśl art. 98 kpc.

SSO Marzena Głuchowska